

UČNA PRIPRAVA ZA OBRAVNAVO NEUMETNOSTNEGA
BESEDILA S PRVINAMI FILMSKE VZGOJE

Deček v črtasti pižami

(6. in 7. razred)

Film Deček v črtasti pižami je vojna drama.

Dolžina: 1ura 34 minut

Leto: 2008

Država: Velika Britanija, ZDA

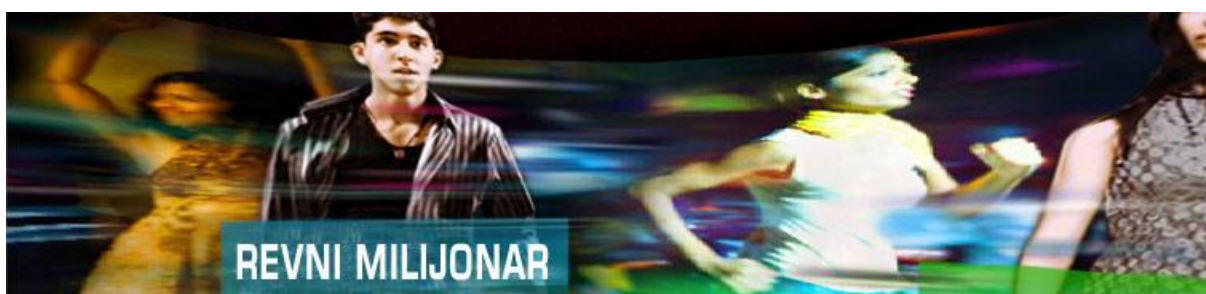
Scenarij: Mark Herman po zgodbi Johna Boyna

Režija: Mark Herman

Igrajo: Asa Butterfield, Jack Scanlon, David Thewlis, Vera Farmiga, Sheila Hancock, Richard Johnson, Rupert Friend

Revni milijonar

(8. in 9. razred)

Film Revni milijonar je kriminalna romantična drama.

Dolžina: 2h

Leto: 2008

Država: Velika Britanija, ZDA

Scenarij: Simon Beaufoy po romanu Vikasa Swarupa

Režija: Danny Boyle, Loveleen Tandan

Igrajo: Dev Patel, Ayush Mahesh Khedekar, Tanay Chheda, Freida Pinto, Madhur Mittal, Anil Kapoor, Irrfan Khan

Funkcionalni cilji:

- učenci si ogledajo izbrani film
- film gledajo, ga doživljajo in vrednotijo
- pozorni so tudi na prikaz življenja v določenem zgodovinskem času oz. v socialnem okolju
- v filmu prepoznajo značilnosti romantične drame oz. vojne drame
- ob poznavanju osnov filmskega jezika primerjajo književno in filmsko izraznost
- iz filma znajo izluščiti navodila za življenje, ki jih predstavljajo »glavni akterji«
- po ogledu o filmu pripovedujejo, izražajo svoja občutja, ilustrirajo predstavljene svetove
- napišejo samostojno domišljjsko besedilo ali parafrazo filma, v kateri se prepoznajo različni motivi za ravnanje glavnih oseb
- ponovijo pravila vedenja v kinu

Kraj dogajanja: učilnica (pred in po predstavi), Planet Tuš Kranj

Udeleženci: učenci od 6. do 9. razreda

Učni pripomočki: pripravljeno gradivo o filmu, slike

Metode dela: razgovor, razlaga, pripovedovanje, poslušanje

Oblike dela: individualna, frontalna

Delo v učilnici:

Pred ogledom filma:

Motivacija učencev na temo predlaganega filma.

Kratka predstavitev vsebine in igralcev.

Priprava učencev na kulturno vedenje pred, med in po ogledu filma.

Po ogledu filma:

Predstavitev mnenj o filmu, ustvarjanje novih irealnih svetov.

Učenci **6. in 7. razreda** razmišljajo o holokavstu in usodi otrok v tem času.

Učenci **8. in 9. razreda** razmišljajo o konstrukciji realnosti, ki jo ustvarjajo mediji, ter o položaju človeka z obrobja družbe.

Zbirno o obeh filmih

(povzeto po spletni strani www.kolosej.si)

Deček v črtasti pižami

Vsebina

Osemletni Bruno je od zunanjega sveta povsem zaščiteni sin nacističnega oficirja, čigar naloge odpeljejo njegovo družino iz udobnega doma v Berlinu na opustošeno območje v špartansko bivališče, kjer osamljeni deček nima kaj početi in se s kom igrati. Obupan zaradi dolgočasje in oborožen z nepokvarjeno radovednostjo Bruno nekega dne presliši materine ponavljajoče se prepovedi in nasvete ter se odpravi proti "kmetiji", ki jo je opazil nedaleč stran od novega doma. Tam spozna Shmuela, fantiča svoje starosti, ki živi v paralelnem, tujem svetu na oni strani ograje iz bodeče žice. Srečanje z dečkom v črtasti pižami ter njuno spontano, nenavadno prijateljstvo pahne Bruna iz sveta otroške nedolžnosti v vedno bolj srhljivo zavedanje sveta odraslih, ki ju obkroža. Njuno prijateljstvo preraste v močno vez s pogubnimi posledicami.

Deček v črtasti pižami je pretresljiva, sicer izmišljena drama, katere namen pa je še kakor realen in tudi - ali morda še bolj - današnjemu svetu nujno potreben: gledalcu zelo grafično prikazati

izjemen, neponovljiv pogled na strahote, s katerimi predsodki, sovraštvo in nasilje med vojno ožigosajo nedolžne ljudi, zlasti otroke. Skozi oči sanjavega in malce čudaškega osemletnega Bruna, ki ga starša večinoma obvarujeta pred kruto resničnostjo vojne, smo priča razraščanju prepovedanega prijateljstva med sinom nacističnega poveljnika koncentracijskega taborišča in Shmuelom, judovskim fantičem, zaprtim v tem taborišču. Čeprav ju ločuje bodičasta ograja, postaneta njuni življenji neizogibno tesno prepleteni.

"Ni dvoma, da je fiktivna zgodba, če jo postavite v čas holokavsta, lahko zelo sporna in pisatelj mora biti prepričan o namelih, ki jo ima z njo, še preden začne pisati. To je bržkone še toliko bolj pomembno pri knjigah, ki pripovedujejo o otrocih in so napisane zanje," trdi John Boyne, avtor knjižne uspešnice *Deček v črtasti pižami*. "Meni, 34-letnemu irskemu pisatelju, se je zdel edini spoštljiv način, da tej izjemno občutljivi temi pristopim z vidika otroške nedolžnosti in zgodbo povem z besedami in mislimi precej naivnega otroka, ki nikakor ni bil zmožen razumeti grozot, v katere je bil ujet. Mislim, da je ta naivnost zelo blizu naivnosti slehernega iz naše generacije, ki težko ali sploh ne more povsem dojeti strahot tistega časa."

Film so v devetih tednih posneli v studiu na Madžarskem poleti 2007. Večinoma so uporabili že zgrajena in večkrat predelana prizorišča za film *"Escape to Glory"* Johna Hustona.

Povezava:

http://www.youtube.com/watch?v=IFlnJ4j-dMM&url=http%3A%2F%2Fwww%2Eekolosej%2Esi%2Ffilmi%2Ffilm%2Fdecek%2Dv%2Dcrtasti%2Dpizami%2F&feature=player_embedded

Revni milijonar

Vsebina

Jamala Malika, osemnajstletno siroto iz revnega dela Mumbaja, loči od 20 milijonov rupij le še zadnje vprašanje, na katerega mora odgovoriti v indijski različici kviza Lepo je biti milijonar. Ker nihče ne more verjeti, da bi res lahko znal odgovoriti na vsa vprašanja, ga aretirajo zaradi suma goljufije. Policija ga osumi goljufije, zato prične fant pripovedovati svojo slikovito življenjsko zgodbo o bratski ljubezni in rivalstvu, o neuslišani ljubezni, ki ji je vedno zvesto sledil, in o nemogočih življenjskih razmerah ter usodah revnih ljudi, ki kljub neenakosti v družbi nikoli ne obupajo nad življenjem. Film je prejel zlati globus za najboljši film, režijo, scenarij in glasbo ter kar 10 nominacij za oskarja.

Jamalova zgodba je predvsem zgodba o sodobni Indiji. Odraščal je v revnem delu glavnega mesta Mumbaja in kot otrok v verskih nemirih izgubil mater. S starejšim bratom Salimom in osirotelo deklenco Latiko, v katero se je pozneje zaljubil, so se morali sami znajti in preživeti na ulici. Jamalovo slikovito otroštvo v najrevnejši četrti mesta ni zatrlo njegove dobrodušne narave, njegov brat Salim pa hrepeni po bogastvu in moči. Napetost in tekmovalnost je med bratoma prisotna, dokler se ne ločita. Jamal je zaljubljen v Laitko, ki jo izgubi v trenutku, ko spozna, da jo resnično ljubi. Ko je znova najde, so se odnosi že nepreklicno spremenili. Salim dela za nasilnega gangsterja, ki se je poročil z Latiko. Jamal tvega vse, da bi osvobodil svojo ljubljeno, vendar pa ju oba z bratom spet izgubi.

O produkciji

Ideja za film se je rodila, ko je Tesso Ross s televizijske hiše Channel 4 poklicala Kate Sinclair, ki je ravno lektorirala neverjetno knjigo. Rossova se je takoj odločila za ekranizacijo. K sodelovanju je povabila Simona Beaufoya, ki je bil navdušen nad idejo. Menil je, da večina zahodnih gledalcev ni imela priložnosti izkusiti te plati Indije, ki je opisana v Swarupovi knjigi. Beaufoy se je osredotočil na dve ključni tematiki - na pravljičjo o revežu, ki postane bogataš in premaga ogromne ovire, da bi prišel do srečnega konca, ter na izjemno ozadje, v katerega je postavljena zgodba.

Prihod filmske ekipe je imel močan vpliv na lokalno prebivalstvo, prav tako pa so ustvarjalci sami doživeli kulturni šok, saj še niso imeli priložnosti izkusiti norišnice in energije indijskega glavnega mesta. Filmske ustvarjalce je presunila mešanica najhujše revščine in indijskega izjemnega tehnološkega napredka, ki so ju izkusili med snemanjem v eni največjih revnih četrtih. V film so

skušali vključiti čim več domačinov. V tehničnem smislu je bilo gneče in zmede na vseh snemalnih lokacijah, Boyle pa v revnih četrtih ni želel snemati z velikimi 35-milimetrskimi kamerami. Manjše digitalne kamere so omogočile hitrejšo snemanje in tako so manj motili lokalne skupnosti. Na tak način pa so tudi uspeli ujeti v objektiv del indijske resničnosti.

Izbira lokacij in pridobitev dovoljenj je bila prava mora, zato so bile ključne indijske zveze. Sodelovali so z lokalno produkcijsko hišo India Take One, katere nasveti so jim koristili pri hitrem premikanju med lokacijami. Zaradi milijonov avtomobilov, rikš in taksijev na indijskih cestah je prometna gneča enak del vsakdana kot hrana in spanje.

Dodatni izziv je bil hitro spreminjajoči se obraz glavnega mesta. V naprej izbrane lokacije so se v nekaj mesecih tako spremenile, da so morali poiskati druge, saj so želeli filmu dati pečat s podobo mesta, polnega energije, denarja, prahu in umazanije, predvsem pa polnega ljudi.

O igralcih in ostalih ustvarjalcih filma

Dev Patel - Jamal

Deva Patela so zbrali izmed stotih kandidatov za vlogo Anwarja v kultni nadaljevalki *Skins* televizijske hiše Channel 4, katere druga sezona se je ravno zaključila. Nato je bil izbran za glavno vlogo v *Revnem milijonarju*, kar je šele njegova druga vloga. Pred kratkim je gostoval v televizijski drami *Mr Eleven*, ki jo je režiral Paul Gay.

Anil Kapoor - Prem

Anil Kapoor zabava indijske gledalce že več kot 25 let kot eden najraznovrstnejših in najuspešnejših indijskih filmskih igralcev. Njegova dinamičnost, profesionalnost in talent so postavili kriterije za prihajajoče mlade nadebudne igralce. V svoji karieri je nastopil v več kot sto indijskih filmih in osvojil številne nagrade.

Irrfan Khan - policijski inšpektor

Najpogosteje je igral v televizijskih produkcijah, najbolj pa se je izkazal v telenovelah in zgodovinskih nadaljevalkah. Asif Kapadia ga je izbral za glavno vlogo v filmu *The Warrior* leta 2001, ki so ga prikazali na največjih svetovnih filmskih festivalih.

Madhur Mittal - Salim

Leta 1997 je Madhur zmagal v eni od indijskih resničnostnih oddaj, kar je bila vstopnica v igralske vode. Kot otrok je igral v znanih indijskih filmih, kot so *One Two Ka Four* in *Kahin Na Ho Jaaye*, pozneje pa smo ga lahko videli v filmu *Say Salaam India*. Prav tako je igral v nekaj televizijskih produkcijah, vključno s *Shaka Laka Boom Boom*, *Kasauti Zindagi Ki*, *Jalwa*, *Chamatkar* in *Dastak*.

Freida Pinto - Latika

Freida Pinto je televizijsko kariero začela v modnih vodah. Najprej je nastopila v nekaj televizijskih oddajah, nato pa je postala gostiteljica potopisne nanizanke *Full Circle*, za katero je posnela kar 52 delov. Njena vloga Latike v *Revnem milijonarju* je prva vloga v celovečernem filmu.

Danny Boyle - Režiser

Danny Boyle se je kot eden izmed najboljših britanskih režiserjev podpisal pod vrsto od kritikov pohvaljenih in komercialno uspešnih filmov, med drugim: *Odštekan življenje*, *Trainspotting*, *28 dni pozneje*, *Obala* in *Sončna svetloba*. *Revni milijonar* je njegov osmi film za mednarodni trg.

Povezava: http://www.youtube.com/watch?v=mV912uiRM_A&feature=fvst

<http://www.youtube.com/watch?v=AlzbwV7on6Q&feature=related>

UČNA PRIPRAVA ZA OBRAVNAVO NEUMETNOSTNEGA BESEDILA S PRVINAMI FILMSKE VZGOJE

Naša mala mis

Little Miss Sunshine

»Prava zguba ni tisti, ki ne zmaga. Prava zguba je tisti,
ki se tako boji, da ne bo zmagal, da nikoli niti ne poskusi.«

Ustvarjalci komične drame:

Dolžina: 101 minuta

Leto: 2006

Država: ZDA

Režija: Jonathan Dayton in Valerie Faris

Scenarij: Michael Arndt

Igrajo: Steve Carell, Abigail Breslin, Greg Kinnear, Toni Collette, Paul Dano, Alan Arkin, Bryan Cranston, Jill Talley idr.

Funkcionalni cilji:

- učenci si ogledajo komično dramo
- film gledajo, ga doživljajo in vrednotijo
- pozorni so tudi na prikaz življenja družine, posameznih pripadnikov te družine in sprememb, ki jih doživijo skozi film
- v filmu prepoznajo značilnosti komične drame
- ob poznavanju osnov filmskega jezika primerjajo književno in filmsko izraznost
- iz filma znajo izluščiti navodila za življenje, ki jih predstavljajo »glavne akterji«
- po ogledu o filmu pripovedujejo, izražajo svoja občutja, ilustrirajo predstavljene svetove
- napišejo samostojno domišljjsko besedilo ali parafrazo filma, v kateri se prepoznajo različni motivi za ravnanje glavnih oseb
- ponovijo pravila vedenja v kinu

Kraj dogajanja: učilnica (pred in po predstavi), Kino Center

Udeleženci: učenci od 6. do 9. razreda

Učni pripomočki: pripravljeno gradivo o filmu, slike

Metode dela: razgovor, razlaga, pripovedovanje, poslušanje

Oblike dela: individualna, frontalna

Delo v učilnici:

Pred ogledom filma:

Motivacija učencev na temo idealnega in resničnega družinskega življenja.

Kratka predstavitev vsebine in igralcev.

Priprava učencev na kulturno vedenje pred, med in po ogledu filma.

Po ogledu filma:

Predstavitev mnenj o filmu, ustvarjanje novih irealnih svetov.

Učenci **6. razreda** razmišljajo o usodi deklice, se z njo identificirajo in poskušajo njeno življenje primerjati s svojim.

Učenci **7. razreda** pišejo različna krajša besedila. Razmišljajo o pripravljenosti družine, da pomaga deklici in jo podpira kljub vsem dogodkom. Identificirajo se z eno izmed oseb in poskušajo njeno življenje primerjati s svojim.

Učenci **8. razreda** analizirajo značilnosti komične drame, razmišljajo o odnosih in pogledih na svet, ki je bili skozi film prikazani.

Učenci **9. razreda** napišejo oceno filma, podrobneje opišejo poljubno izbran dogodek, razmišljajo o zbledem mitu srečne ameriške družine.

PRILOGA - Zbirno o Naši mali mis (povzeto s spletne strani www.kolosej.si)

Uvodna motivacija:

Z učenci se bomo pogovarjali o družini - razmišljali bomo o idealni družini in o razkoraku med idealom in resničnostjo ter o razlogih, kdo in zakaj nam ponuja vzorce o idealni družini.

Kratka obnova:

Hooverjevi so zelo nenavadna družina: oče Richard vodi tečaje, v katerih uči, kako postati uspešen, a njemu samemu to nikakor ne uspeva, žena Sheryl je ves čas pre zaposlena, njen homoseksualni brat Frank je pred kratkim skušal storiti samomor, dedek Edwin je zasvojen z mamili, uporniški sin Dwayne noče govoriti, dokler ne bo postal pilot, 7-letna hčerka Olive pa si želi zmagati na lepotnem tekmovanju. Ko je povabljen na lepotni izbor mladih deklic, se skupaj odpravijo na neobičajno popotovanje. Ob obilici slabih in dobrih dogodivščin se počasi znova zblížajo in spoznajo pravi smisel in lepote življenja.

Naša mala mis je komedija o ameriški družini na poti, ki razbije vse kalupe. Izzivalno drzna, a vseeno globoko človeška, občinstvu predstavlja eno najbolj prikupno razglašeni družin v nedavni filmski zgodovini: Hooverove, ki se odpravijo na lepotno tekmovanje predpubertetnikov, kar povzroči ne le komično zadejanje, ampak tudi smrt, preobrazbo in ganljivi pogled na presenetljiva priznanja, ki jih dobiš, če si zguba v z nagradami obsedeni družbi. Film je bil velika uspešnica festivala v Sundancu, kjer je doživel stoječe ovacije in se je dotaknil vsakogar, ki je zmedeno ugotovil, da se je celo njihovi zmešani družini nekako uspelo prebiti naprej.

Nihče od Hooverjevih ni čisto pri sebi, pa ne zato, ker se ne bi trudili. Oče Richard (Greg Kinnear), je brezupno optimistični motivacijski govorec in si na vse pretege prizadeva prodati svoj program za uspeh v devetih koraki - a brez uspeha. Mamo Sheryl (Toni Collette), zagovornico odkritosrčnosti, kar naprej vznemirjajo ekscentrične družinske skrivnosti, posebej skrivnosti

njenega brata (Steve Carell), samomorilskega proustovskega učenjaka, ki so ga pravkar izpustili iz bolnišnice, kamor je odšel, potem ko ga je zapustil njegov ljubimec. Potem sta tu še mlada Hooverja s svojimi nemogočimi sanjami: sedemletna navdušenka nad lepotnimi tekmovanji Olive (Abigail Breslin) in Dwayne (Paul Dano), jezni najstnik, ki bere Nietzscheja in se je zaprisegel molčečnosti, dokler ga ne sprejmejo na vojaško letalsko akademijo. Krona vseh je dedek (Alan Arkin), ki so ga pred kratkim vrgli iz doma za upokojence, ker je njuhal kokain.

Morda res niso podoba popolnega duševnega zdravja, a ko Olive po pomoti povabijo na izbor za Little Miss Sunshine, kjer je tekmovalnost obupna, se vsa družina Hoover zbere okrog nje. Zbašejo se v zarjavelega volkswagna in se podajo na tridnevno tragikomično pot, polno utrغانih presenečenj, ki pripeljejo do Olivinega velikega debija - ki po vso družino neprilagojencev spremenil tako, kot si nikoli niso mogli niti predstavljati.

Naša mala mis je režijski prvenec priznanih režiserjev glasbenih spotov (in zakonske dvojice) Jonathana Daytona in Valerie Faris.

Pot do Redondo Beach: Zgodba o naši mali mis

Film je nastajal pet let in, zavrženec, kakršni so Hooverjevi, je bil tudi že skoraj prezrt. »Mislim, da sem samo še enkrat tako odzval na kakšen film,« pravi Friendly. »V želodcu sem čutil, da ga moram posneti. Redko najdeš film, ki te nasmeje in nato spravi v jok, tako kot ta.« Saraf: dodaja: »Zares izstopalo je dejstvo, da občinstvo lahko v vsakem liku najde del sebe.«

Bergerja in Yexaja je prav tako v scenariju pritegnila mešanica drznega humorja in surove resnice, kot tudi končni optimizem, da družine lahko preživijo in celo uspejo navkljub sebi. Kot pripomni Yexa: »Vsak lik v zgodbi doživi velikansko preobrazbo, celo družinski VW.« Berger dodaja: »*Naša mala mis* je film o družinskih počitnicah na drugačen način - bolj svež, temačnejši in veliko bolj odkritosrčen glede odnosov v družini.«

Kljub navdušenju celotno ekipe, film dolgo časa ni dobil zelene luči, ker ni nihče želel tvegati z družinskim filmom s temačno porogljivostjo, dokler mu ni finančno priskočil na pomoč Marc Turtletaub. »Brez vseh stvari, ki so nam pri njem všeč - prostaškega govorjenja, nemogočega obnašanja - bi bil to popolni družinski film,« se smeje Farisova. »Vendar nismo hoteli posneti filma o družinskih vrednotah, ampak film o vrednosti družine.«

O igralcih

Greg Kinnear (Richard) je posnel filme *Bolje ne bo nikoli* (nominacija za stranskega oskarja), *Roboti*, *Bili smo vojaki*, *Čaka te pošta*, *Kot rit in srajca*, *Godsend*, *Invincible*, *Unknown*, *Fast Food Nation*, *Feast Of Love*, *The Bad News Bears*, *Auto Focus*, *Dinner With Friends*, *Sabrina*.

Toni Collette (Sheryl) je posnela filme *Muriel se poroči*, *V njenih čevljih*, *Vse o fantu*, *Ure do večnosti*, *Šesti čut* (nominacija za stranskega oskarja), *Dead Tsunami*, *Connie & Carla*, *The Last Shot*, *Japanese Story*, *Shaft*. *The Night Listener*, *Like Minds*.

Alan Arkin (dedi) že mnogo let nastopa v gledališču, na televiziji in filmu. Nominacijo za oskarja mu je prinesel že igralski prvenec v filmu *Rusi prihajajo*, drugo *The Heart Is A Lonely Hunter*. Med njegovimi številnimi filmi so *Kavelj 22*, *13 pogovorov o eni stvari*, *Požarni zid*, *Edward Škarjeroki*, *Božiček 3*, *Wait Until Dark*, *The In-Laws*, *Edward Scissorhands*, *Glengarry Glen Ross*, *Mother Night*. Režiral in napisal scenarij je za dva kratka filma, *T.G.I.F.* in *People Soup*. Nastopal je tudi v izjemno priljubljeni nadaljevalki *100 Centre Street*. Za televizijo je posnel še *Pentagon Papers*, pa v *Escape From Sobibor* ter *And Starring Pancho Villa As Himself*. V *Bolnišnici upanju* je igral očeta svojega pravega sina Adama. Za vlogo deda je dobil oskarja.

O režiserjih

Jonathan Dayton in Valerie Faris: *Naša mala mis* je zanju filmski prvenec. Vendar imata zakonca za seboj že izjemno veliko projektov, pri katerih sta sodelovala kot režiserja ali producenta različnih medijih. Gre za več kot 75 projektov na filmu, televiziji, reklamah in glasbenih videospotih.

Kariero sta začela kot oblikovalca in režiserja pionirske MTV oddaje The Cutting Edge. Režirala sta videospote REM, The Red Hot Chili Peppers, Jane's Addiction, The Smashing Pumpkins, Macy Gray, Janet Jackson, Oasis, Weezer in The Ramones. Za glasbene produkcije sta dobila dve nagradi grammy, devet MTV video nagrad in Billboard za režiserja leta.